

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szilvágy Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Reformok—ígéretekben.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter-től ismét sikerült ünnepélyes ígéreteket kicsalni az általa már többször megígért igazságügyi reformokra nézve. A ki figyelemmel kísérte a Szilágyi Dezső miniszteri programbeszédében foglalt nyilatkozatok s főleg a jogi reformokról tett kijelentései után ismételtlen megújított ígérettételeket, az megállapíthatja a tényt, hogy a miniszter ur most sem tett egyebet, mint egyszerűen ismételte régi ígéreteit.

Az igazságügyi reformok is, meg a miniszter ígéretei és biztosításai is megmaradtak a régi állapotban.

Legutóbb a pénzügyi bizottságban vették tárgyalás alá az igazságügyi költségvetést.

A tárgyalások folyamán a bizottság több tagja nyilatkozatot kért a miniszter-től az általa kilátásba helyezett reformok mibenléte felől.

Szilágyi ismét megígérte — nem a reformok megvalósítását, hanem — az előbbi ígéreteit.

Ugy látszik, a mig miniszteri székében tartja a gondviselés különös kegyelme, szépen kihuzza az időt a reformok — í g é r e t e i v e l.

A katonai büntető törvény revíziójára nézve két év előtt is azt mondá: »egyezkedem a hadügyi miniszterekkel, de még eddig nem sikerült. Am a mi késik nem mulik.«

Persze bizonyos idő múlva Szilágyi

nem lesz miniszter, s az alkudozást majd elől kezdi az — utódja.

A polgári törvények kodifikációját illetőleg két év előtt is azt mondta: »munkában van.«

A perrend s főleg a bagatell eljárás revisióját illetőleg két év előtt azt a kijelentést tette: »most dolgoznak a miniszteriumban a tervezeten s ha meg lesz, benyújtja a Háznak.« Most is ugyan ezt ismételte.

Ha a fegyelmi törvényről kérdezősködtek, ez volt a válasza: — »Munkában van, s mihelyt elkészül, leteszi a Ház asztalára.«

Az ügyvédi rendfentartás átalakítása iránt hozzá intézett kérdésre ez volt válasza: »Dolgoznak rajta a miniszteriumban, s mikor elkészül — benyújtja.«

A sajtórendtartás s az esküdtszéki bíraskodás reformjáról ugyancsak ezeket mondotta.

A szóbeliség és közvetlenség elvére fektetett perrend megalkotása iránti kérdésre nem tudott más választ adni, mint azt, hogy »majd meghozza az idő.«

Arra a kérdésre, hogy mikor kerül a kuriának választási ügyekben való bíraskodásáról szóló törvényjavaslat a Házban tárgyalás alá, azzal replikázott: »Ez a Ház dolga.«

Egyszóval Szilágyi Dezső, a ki miniszteri beköszöntőjében egész sorát a megalkotandó jogi reformoknak helyezte kilátásba, ma sem tud egyebet tenni, mint ismétli az ígéreteket, de nem lát hozzá az a l k o t á s o k h o z.

Hát mi is azt mondjuk: nem kell elsietni a dolgot. Hogy az igazságügy terén s annak minden vonalán megvalósításra váró nagy reformok nem létesíthetők néhány rövid év alatt — azt mindenki tudja.

Mi sem azért szólaltunk fel ez alkalommal, hogy Szilágyi Dezső még eddig a nagy ígéretekből alig egyet teljesített, s a nagy reformok közül csak egy részletkérdést (a kir. táblák decentralizációját) oldott meg, mert mi is jól tudjuk, hogy az igazságügy általános reformja nem valósítható meg oly rövid idő alatt, mennyire egy miniszter hivataloskodási ideje terjed; hanem felszólalunk ama könnyelműség ellen, melylyel Szilágyi a reformok ígéretésében eljár.

Felszólalunk ezen ígérettételek ellen, mert tudjuk, hogy azok valamennyiét Szilágyi be nem válthatja.

Felszólalunk főképp ama rendszer ellen, melynek keretében Szilágyi Dezső csak feldozási s revizionális műveleteket hajt végre.

A helyett, hogy a szóbeliség és közvetlenség elvére épített új perrendet léptetne életbe, egyszerűen: revízió alá veszi a régi törvényeket s novelláris uton igyekszik a hiányait megjavítani. Vagy is új gombokat varr a régi kopott ruhákra.

Igér egész sereg új törvényt s egyet sem tud alaposan kidolgozni.

Belefog mindenbe s az eredmény új folt néhány régi ruhán, vagy elrontása néhány régi jó portékának.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Az erdőhöz ősszel.

Irta: E. Kovács Gyula.

Im összehull dicső, fenséges alkatod
Koronád perczenkint izekre hullatod.

Törött képed fölött, sárgult redőidben,
Halálos köd borong, vésztojásló csend pihen.

Dicsfényed elmerül, s ha olykor vissza-szűll,
Minden sugára egy halotti fáklya szűll.

Tépett sirármagokon, fakó fény-villanatok,
Jeszető titkos ujj, eldult felhők alatt,

Fel-fel siró sohaj, mélyről fakadt sirám,
Mind mind a semmiség rémségét hinti rám.

Gyászos, setét homály rettentőn hirdeti,
Hogy rád a tulvilág karját terjengeti.

Menned kell, és te mégy feltarthatatlanul,
Bűbájid temploma leroskad, összehull.

Hát hol vannak, kik itt zsidongtak egykoron
S bámulva csüggték a felséges lomokon?

Kik ostrommal vivák gyógyírért kebledet,
Ilyen hálátlanul feledni mint lehet?!

Boldog, boldogtalan, rajongó ifju pár,
Gondok penészi közt megsápadt pénzkufár,

Emésztő harcokon vivódló vándorok,
— Kiknek lelkén örök gyehenna hánytorog —

Költő, — tudós világ, falak bus rabjai,
Oh, hát nem jöttök egy »Ég áldjont« mondani?!

Hisz egykor itt ti mind, mind isteniültetek,
Hát a halóra ma nincs egy könyecseppetek?!

— Ember! De mindenütt kirajzolod magad!
Váltságok kufjeje, im itt is meztaged...

A régi gyűlölet megint szivembe üt,
Önzés, haszonlesés, rut érdek mindenüttl!

El nem felejtetem én, halálravált hivem,
Hogy életed mi volt e háborgó szíven,

Ha lendüldél fölém, s öledre hajlítál
Hajnamban, délszakon, csillagsugarinál, —

Ha balzsamos valód ígéztes körén
Fejem nagy álmakon, mély gondokon törém,

Ha elmerülheték tündérséged között:
Lelkembe béke szállt, mennyország költözött.

Am fusson a világ, kergesse vágyait,
Én által kulcsolom hűlemlő lábaid,

Az vagy nekem ma is, mim voltál egykoron,
Én karjaid közé, öledre zárkózom.

Zarándokod leszel, fejszéd láthatva csak,
Dermesztő álmaid csöndjén is áldalak.

Feléd tekintetem örökké vágyva száll,
Szép rajtad énnekem az élet, a halál.

Chinai rege.

Fordította: Pálfi Mór.

Tsuang Tsien igen bölcs és jó ember volt. Napokig elsétált a zöld mezőkön. Egyszer így séta-közben, mikor a Nam-olva hegycsúcst is megmászta, annak a tuloldalán egy nagy temetőbe jutott. Mikor a bölcs meglátta ezt a számtalan sok sirhalmot, elgondolkozott az emberi sors felett s így beszélt: »Ez tehát az a folyó, melybe az élet forrásai ömlenek! Ha egyszer a világgosság kialudt, itt kell nyugodni az örökös sejtésben!« Megjegyzendő, hogy a chinaiak

A katonai körökkel az elődei is alkudoztak a katonai büntető törvény átalakítása iránt, Szilágyi Dezső ugyan ezt cselekszi, s az utódja sem fog egyebet tenni.

Hát mindezek mind nem arra valának, hogy Szilágyi Dezső a megígért nagy reformoknak csak bármelyikét is olyképp tudná megvalósítani, hogy abból az igazságügyre haszon származzék.

Kevesebb nagyhangú ígélet és több öntudatos cselekvés inkább illenék az olyan talentumos emberhez, minőnek Szilágyi magát tartatni kívánja.

Majd meglátjuk: a jövő évben mi lesz több: alkotás-e, vagy ígélet?

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 3-án.

Csekély érdeklődés mellett tárgyalta tegnap a képviselőház két törvényjavaslatot. Az első javaslat az árufuvarozás nemzetközi szerződését kívánta törvénybe iktatni s ezt Bokross Elek referálta.

Beöthy Ákos törvényjavaslat második szakaszát kifogásolta, mely így hangzik: „Együttal felhatalmaztatik a miniszterium, hogy az 1-§-ban, említett nemzetközi egyezmény határozmányait, — a mennyire azt a vasuti forgalom érdekében találja, — a vasuti üzletszabályzat alá nem eső fuvarozási ügyletekre is rendelettel kiterjeszthesse, még ama részeiben is, a melyek a kereskedelmi törvény (1875. év XXXVII. t. cz.) rendelkezéseitől eltérnek.” E szakasz ellen Beöthynek közjogi aggodalmi voltak s hibáztatta azt, hogy a javaslatot nem adták ki a közgazdasági és közlekedési bizottságnak.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter azonnal felszólalt, s kiemelte, mily nagy szükségnek felelt meg a nemzetközi árufuvarozás szerződés szerű szabályozása s hogy e szerződés a vasutak és a szállító felek érdekeit egyaránt méltányos elbánásban részesíti. A kormány nem kér a törvényjavaslatban s különösen a második szakaszban sem oly felhatalmazást, melylyel a törvény határain túl akarna lépni; sőt éppen azért van szüksége a második paragrafusban kért fölhatalmazásra, hogy biz-

tosithassa a törvény áldásait minden körülmények között, a szállító felek számára.

Irányi Dániel, Kaas Ivor báró és Havíár Dániel felszólalása után Bokross Elek előadó polemizált a szónokokkal s ezután a ház többsége elfogadta a törvényjavaslatot.

A második javaslatot a határ- és földmérés jelek rongálása és megsemmítése tárgyában alkotandó büntető határozatokról szóló törvényjavaslatot, Krajcsik Ferencz referálása mellett, vita nélkül elfogadta a ház. — A legközelebbi ülés esütörtökön d. e. 10 órakor lesz.

A tisztviselők fizetésemelése. A miniszteriumi tisztviselők fizetését, a végleg megállapított törvényjavaslat szerint — mint a „M. H.” értesül, köv etkezőleg fogják javítani. A miniszteri tanácsosok fizetésjavítását nem kapnak, csak lakbérük emelkedik körülbelül 800 forintra. Ugyanez áll az osztálytanácsosokról is. A tulajdonképeni fizetésjavítás a miniszteri titkároknál kezdődik. A mostani 1000 frt fizetésű tisztviselőkhöz a fizetésjavítás 200 frt. Az még nem bizonyos, vajjon ezt a nyugdíjba beszámítják-e? A lakbérüket 100 forinttal emelik. A gyakornoki állásokat eltörlik és e helyett járulnoki állásokat szerveznek 500, 600 és 700 forint ösztöndíjjal vagy fizetéssel, a szolgálati idő arányában. Az ezekre vonatkozó törvényjavaslatot a miniszter november 15-ke előtt okvetlenül a ház elé terjeszti.

Csáky nyilatkozatai.

Budapest, nov. 2.

A képviselőház pénzügyi bizottságának hétfői ülésén a pénzügyminiszter budgetje befejeztetett. Délután 1 órakor megkezdtek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének tárgyalását, mely alkalommal Csáky gróf rendkívül fontos nyilatkozatokat tett, egyházi ügyeinkre nézve.

A nagy érdeklődést keltett ülés e részének lefolyása a következő volt:

Helpy Ignác három kérdést intéz a miniszterhez, melyeknek elseje a primási kinevezés előzményeire vonatkozik; második a az elkeresztelések ügyében, harmadika pedig a primási székhelynek Budapestre helyezése tárgyában intéztetett a miniszterhez.

Falk Miksa kérde, vajjon igaz-e, hogy az egri érsek a múlt évben a kormány által Rómába küldetett azzal a megbizással, hogy

ott a szentszékekkel tárgyalásokat folytasson az elkeresztelések ügyében? és ha ez igaz, vajjon az ilyen küldetés megegyezik-e a magyar államjoggal és Magyarország törvényesen biztosított függetlenségével?

Csáky Albin gr. vallásügyi miniszter kijelenti, hogy a kormánynak csupán egyetlen jelöltje volt a primási méltóságra, és pedig az, akit arra tényleg kineveztek. Kombinációk voltak, elismeri, de október 23-ig ez ügyben a kormány határozatot nem hozott, és azért e napig más jelöltre szó sem lehetett. Akit a kormány ajánlott, azt ő Felsője apostoli jogánál fogva tényleg ki is nevezte, — és ezzel az ügy befejeztetett. Idegen beavatkozásról, vagy az apostoli jognak megnyirbálásáról szó sincs.

A befejezett tény azután gr. Kálnoky által a szentszékekkel közöltetett. — Az elkeresztelési kérdést a miniszter megoldottnak tekinti, az általa a képviselőházban tett nyilatkozat alapján. Ragaszkodik akkor mondott szavaihoz. Az egri érsek római utját egészségi okból tette. Tudomása volt arról, hogy az érsek a vatikanban szóba fogja hozni az elkeresztelések ügyét is, melyben az érsek nézetei e tekintetben megegyeznek a kormány nézeteivel. De küldetést, megbízást, felhatalmazást arra, hogy a kormány nevében, szóljon, az érsek nem kapott; föllépése tisztán személyes tette volt és egyedül saját nevében saját felelősségére cselekedett. — Végül a primási székhely Budapestre helyezéséről szólva már megígérte a miniszter, hogy e kérdést tanulmányozni fogja. Most azt az örvendetes nyilatkozatot teheti, hogy tanulmányait ez ügyben már be is fejezte és már legközelebb abban a helyzetben lesz, hogy e kérdés megoldási módjára nézve a képviselőház elé javaslatot terjeszthet.

BELFÖLD.

Az Ugron-párt e hó 5-én tartja meg azt az értekezletét, a melyen a függetlenségi és 48-as pártba való visszatérés felől határoz.

A király itthon. Legújabb megállapodás szerint a király 5-én Bécsből hosszabb tartózkodásra Gödöllőre érkezik, hova 6-án Gizella főhercegnő is megérkezik. A király e közben a delegációk megnyitására fölmeleg ismét Bécsbe.

nem hisznek sem a sirontuli életben, sem a feltámadásban. Így magába mélyedve lépegetett a böles egyik sirhalomtól a másikhoz. Majd megállt egynél, melynél hosszú, fehér gyászruhába öltözött fiatal és szép asszonyt látott térdelni. Az asszonyka egy egészen friss hánnyású sirdomb mellett ült és azt legyeződjével folyton legyezte. A kíváncsi Tsuang Tsien, ki szerette volna tudni e cselekmény okát, odalépett a fiatal hölgyhöz, udvariasan üdvözölte azt, mondván: Szép hölgyem, szabad tudnom, ki nyugszik e sirhant alatt és miért legyezed azt? Böles vagyok, ki szivesen kutat a rejtélyes, talányos kutféje után! A hölgy azonban nem válaszolt, hanem még elfordította a fejét, s tovább legyezte a sirhantot. Még egyszer ismételte a jó Tsuang Tsien kérdését, s választ ezuttal sem kapva, sőt a hölgy még tüzebben folytatta különös munkálkodását. Gyanakodva, mert tudásvágyát nem elégithette ki, távozott Tsuang Tsien.

Alig lépett egy párt, egy öreg anyóka settenkedett mellé s félrehuzta egy fa árnyába: »En annak a hölgynek vagyok szolgandóje, észrevettem, hogy hiába faggatod különös viselete miatt. Ha adnál nekem annyi pénzt, a mivel én a paptól vásárolhatnék varázs-papirt,

melylyel életmet 10 évvel hosszabbithatnám meg, hát én meg kielégithetném kíváncsiságodat.« Mikor Tsuang Tsien eleget tett az öreg kíváncságának, az öreg is folytatta mondókáját: »Az a hölgy, a kit ott látsz, nem más, mint Lu asszony, a tudós Tao professzor özvegye. Tíz n e g y nap óta nyugszik már a tanár ur ama sirhant alatt. Mikor a tudós ur érezte, hogy halál-órája közeledik, hivatva hön szeretett nejét, ki keservesen zokogva állott haldozó férje ágya mellett.«

»Ne sirj feleség,« szólott a tudós ur, »te a mily fiatal és szép vagy, könnyen találsz vigasztalást.« De Lu zokogva esküdzött, hogy nem fogja túlélni férje halálát. »Ne esküdj arra,« szólott komolyan a tudós, »mit ugy se tarthatnál meg!«

»Jól van,« kiáltott fájdalom-teljesen Lu, »legalább azt engedd, hogy arra esküdhessem meg, hogy sohasem fogok többé férjhez menni!« »Még erre se tegyél esküt,« válaszolta Tao. — »Kedves uram, de arra már megesküszöm, hogy legalább öt esztendeig nem!« »Ne esküdz,« folytatta Tao konokan, »hanem csak azt ígérd meg nekem, hogy addig nem fogsz elfeledni, míg a siromra hányt föld ki nem száradt!« Lu ezt ünnepélyesen meg is fo-

gadta és Tao békésen elszenderedett. Az özvegy fájdalomla határtalan volt. A fiatal Li-Fu ki ezt látta, s ki Taonak volt egyik tanítványa, nagyon megsajnálta a szegény özvegyet s mindent elkövetett, hogy megvigasztalja. Mindég a drága halottról beszélgettek, de azért Li-Fu magáról sem feledkezett meg. A Li-Fu társasága igen kellemes volt Lu-nak, oly annyira, hogy már szinte kezdett vidámabb lenni. Majd távozott Li-Fu, de megígérte, hogy néhány nap múlva ismét visszatér. Ez idő óta Lu pedig folyton mindig a sirhalmot száritgatja, mert minden pillanatban várja Li-Fu visszatértét, de mivel b e c s ü l e t e s a s s z o n y, nem akarja a férjének tett fogadását megtörni. Ez volt az öreg regéje. Tsuang Tsien gondolataiba mélyedve távozott, de még jó távolról is hallotta az özvegy asszony legyeződjének suhogását...

Élet, bor, por.

A büszke Albion tenger-övezte szigetén született egy nagy költő, névszerint lord Byron, ki lakonikus rövidséggel felelt meg ezen olyannyira nehéz kérdésre, hogy: mi az élet?

A millennium a közgazdasági bizottságban. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma d. u. 5 órakor ülést tart, melyen a többek közt tárgyalni fogja az 1895. évben Budapesten tartandó országos nemzeti kiállításról szóló törvényjavaslatot. Ez a kiállítás tudvaleg a millennium megünneplésének szintén egyik főmomentuma lesz.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt a képviselőválasztási mozgalmak vezetésével 15 tagú végrehajtó bizottságot bízott meg. Erre a bizottságra bizta a párt a nemzeti párttal való választási paktum részleteinek megállapítását. Ebben az ügyben a párt végrehajtó bizottsága csütörtökön este 6 órakor tartja első ülését.

A szepesi püspökség jelöltjei. Mint a »Bud. Tagblatt« értesül, a Császkai György kalocsai érsekké történt kinevezésével megüresedett szepesi püspökség betöltésére nézve három jelölt nevével emlegetik: Rossival Istvánt, Szmracsányi Pált és gróf Csákyt. Az idézett lap szerint legtöbb kilátása van az utóbbinak.

KÜLFÖLD.

A szerb miniszterválság. Belgrádban még folyvást tartanak a tanácskozások a fölött, hogy ki legyen Vuics pénzügyminiszter utóda. Felmerül az a kombináció is, hogy négy miniszter kiválik a kabinetből s a külügyi tárczát maga Pasics fogja elvállalni.

Gambetta szobra. E hó 8-án lesz Ville d'Avrayban, Gambetta szobrának a leleplezése. A szobor egy kis üregébe ez alkalommal elhelyezik egyszersmind a nagy államférfi szívét is, melyet Gambetta tetembontása óta Paul Bert özvegye őriz, ki azt most a szoborbizottság rendelkezésére bocsátotta. Bourgeois miniszter fogja a kormányt az ünnepségen képviselni.

Házasság a királyi családban. Ferdinánd toskanai nagyhercegnő leánya, Lujza toskanai főhercegnő, Frigyes Ágost szász herceggel bir szerint e hó 21-én kel egybe. A toskanai nagyherceg e hó 12-én érkezik Bécsbe a nejével, meg a leányával együtt s mindnyájan a Burgba szállnak. Nyolcz nappal később érkezik Bécsbe a völgegy s másnap megtörténik a Lujza főhercegnő renunciaíciója. Ezután udvari ünnepélyek lesznek s 21-én megtartják az esküvőt.

A delegációk. A király, mint egy bécsi tavirat jelenti, a delegációkat e hó 11-én, szerdán fogja a Burgban fogadni és pedig 12 órakor a magyar. 1 órakor az osztrák delegációt.

»Egy kis szerelem, egy kis bor,
Sok nagyravágyás — vége por!«

mondá az életről a költök e büszke királya.
Por!!!... És por! Mennyivel jobban hangzik
ennél bor!!!... és bor!!!... Bort ide a kupá-
ba és igyunk! Dal és zene hangjaival ve-
gyüljenek össze összeütött poharaink kellemes
csengései... Eme zavaros hang-hullámok rin-
gassanak bennünket ama mámoros állapotba,
melynek kéjei közt feledjük, hogy az élet vége
csak por és por... Tehát igyunk mig élünk;
mig nem lettünk por és mig jól esik a — bor!...
Anakreon.

Gondolatok.

Mit szenvedsz és mit szenvedtél, arról ne
beszélj — és ha szived öröm, vagy bánatnak
érzetében földagad, óh! légy hallgatag. — Mit
titokban akarsz tartani, ne közöld senkivel,
sem. Hogyan bizhatsz barátod titoktartásában,
mikor te magad elárulod saját titkodat?!

Midőn a sors megtöri bátorságunkat, a
hit fölemeli szivünket.

Az adósság olyan, mint a gyerek; men-
tül kisebb, annál nagyobbbat ordít.

A czár utazása. Csak utólagosan jut
köztudomásra, hogy milyen elővigyázattal jár-
tak el és milyen óvintezkedéseket tettek a
czárnak Nemetszagon való átutazása alkalmá-
ból. A nagyobb állomásoknál katonaság volt
felállítva éles töltesekkel, sőt még a csendőr-
séget s a rendőrségi közegeket is behívták a
szolgálatra. Már az udvari vonat megér-
kezése előtt zárták el a pályaudvart minden
állomáson s csak akkor engedték át azt ismét
a közforgalomnak, midőn a vonat legalább
három kilométerrel túl volt a város határán.

Irodalom és művészet.

Az akadémiából. A magyar tudomá-
nyos akadémia történelmi bizottsága a jö-
vő év elején megindítja a török történetirők
műveinek magyar nyelvre való fordítását, a
mennyiben azok a magyar történelemre vonat-
koznak. A fordítással Thury Józsefet bízták
meg, egyúttal az erre vonatkozó ügyek veze-
tésére bizottságot neveztek ki. A fordítások 30
ivre terjedő kötetekben fognak megjelenni s
az első kötet a mohácsi vészre s az előtte
levő időkre vonatkozó eseményeket fogja tar-
talmazni.

Berzsenyi Dániel szobra. Vasvár-
megye közönségében nemes eszme fogamzott
meg: szobrot állítani Berzsenyi Dánielnek, Vas-
megye szülöttjének, a legnagyobb magyar óda-
költőnek. A szobor majdan Szombathely Széc-
henyiterét fogja díszíteni, egyelőre a szobor-
bizottság a szükséges alap előteremtésén fára-
dozik. A bizottság a következő urakból áll:
Károlyi Antal dr. alispán, a Berzsenyi szobor
biz elnöke. Eredics Ferencz kir. tan., Kőfalvi
Vidor főgimn. igazg., a szobor bizottság jegy-
zője. — Az adományok a bizottság jegyzőjé-
hez intézendők.

Új zenemű. — Czime: »Rózsa csár-
dás. Zongorára szerlette B á r ó K e m é n y
I l o n a — az erdélyrészi arisztokracia fen-
költ szellemű kiváló tagja. — Szerző a felette
diszes kiállítású művének összes példányait a
magyar nemzeti közreműködés egyik harczosa,
a Szilágyvármegyei Wesselényi Egyletnek tel-
jesen díjtalanul, minden költség megtérítése
nélkül átengedte. — 1 frt 10 kr. előleges be-
küldése mellett, mely esetben a mű bérmentve
küldetik meg, megrendelhető a Szilágy-
v á r m e g y e i W e s s e l é n y i E g y l e t -
n é l — Z i l a h o n. — Elárúsítók a példá-
nyok készpénz fizetés melletti átvétele esetén
jelentékeny kedvezményben részesíttetnek. —
E mű megszerzését már csak a jótékony cél
érdekében is olvasóink szives figyelmébe me-
legen ajánljuk.

TÖRVÉNYSZÉK

Hamis eskü miatt elítélt kortes.

Az 1887. évi képviselőválasztási mozgalmak
alatt Harsányban Kuthy Kiss József és Balázs
István voltak a Dobránszky-párt főkortesei,
kik a harsányi és szomszédos községekbeli
választók részére a szükséges bor beszerzésé-
ről gondoskodtak. Kuthy Kiss István megtudván,
hogy Kiss Mihálynak jó vörös bora van pin-
czéjében, négy hordó bort kialkudott s aztán
a bort Balázs István házához vitette, a hol az
a választók közt ki lett osztva. A szavazás
napján Kiss Mihály követelte a bor árát, de
miután az sem akkor, sem későbbben kifizetve
nem lett, Kiss Mihály sommas pert indított
Kuthy Kiss József főkortes ellen, követelvé-
n a 4 hordó bor árát, vagyis 90 frt 08 krt. A
sommás perben Kuthy Kiss József nemcsak a
bort, de a csillagokat is letagadta az égről és
esküt tett arra, hogy ő a bort nem vásárolta
hitelbe és nem is vette át. Kiss Mihály most
fenyítő feljelentést tett Kuthy Kiss József ellen
s a magy. kir. kuria gondatlanságból tett ha-
mis eskü miatt 8 napi fogházra ítélte.

Az alföldi szociálisták. Békés-
megye főispánja fontos ügyben két nap óta
Orosházán időzik. Mint a P. L. értesül, egy
szociálista összeesküvésben vettek részt az
orosházai munkások. Vezetőjüket Mari Józse-
fet Budapesten elfogták és Orosházára kísérték.

Színház.

Echegaray új darabja. Tulajdon-
kép még új darabról szó sem lehet, hanem a
»Nagy Galeotto« szerzőjének egy új drámája
első felvonásáról. Echegaray miután a mult
esztendőben előadatta »El Prologo de un Dra-
ma« című egyfelvonásos darabját, most arra
a különös gondolatra jutott, hogy az ezen pro-
lóg alapján készülő nagy drámájának első fel-
vonását, be sem várva, míg a többivel elké-
szül, bemutatja a spanyol közönségnek. A da-
rab első felvonása felette érdekesen induló és
sokat ígérő expozíció, de ép mert a nagyfoku
érdekeltiséget ki nem elégítette, a felvonást a
közönség hidegen fogadta.

Sarah Bernhardt származása. A
nagy francia tragika mindig érdekes, Párisban
minden aprócska dolog figyelemreméltó hirt
jelent, a mi reá vonatkozik. Így újabban szen-
zációs leleplezés gyanánt tette közzé az In-
termédiaire, hogy Sarah Bernhardt, a ki 1844-
ben a Rue de Pécole de Medicin 5. sz. ház-
ban született, nem francia igazság szerint,
hanem — német. Anyja ugyanis egy német
szárazású 23 éves varrónő volt. Az apa neve
az anyakönyvbe nincs bevezetve. Nyílt titok
azonban, hogy Sarah Bernhardt atyja havrei
kereskedő volt. Ha azonban a művésznek rek-
lamjait vesszük figyelembe, úgy arra a meg-
győződésre jntunk, hogy Sarah Bernhardt —
amerikai születésű.

Ujdonságok.

* **Szabadság-szobor Biharon.** Még
a mult év tavaszán alakult Biharon egy haza-
fias bizottság, melynek feladata, hogy ott a
határban egy szabadság-szobor felállítását le-
tesítse a millennium ünnepére. E czélra már
van is egy kis alaptőke, a napokban pedig
gyűjtőleveket bocsátanak ki.

* **Az Ipolyi-muzeum sorsa.** Nagy-
váradról írják: Attól tartanak itt, hogy Nagy-
vár ad városa elvesziti a nagybecsű Ipolyi-
muzeumot, mert ezt a kormány állítólag Bu-
dapestnek szánta. A muzeum most a székes-
egyház oldalkarzatain van elcsukva, a hol a
becses kartonokat már kikezdték az egerek. A
biharmegyei régész-egylet külön épületet akar
emelni a gyűjtemény számára, de a muzeum-
építés költségei 30.000 frtra rugnak, az egylet
pedig csak 10.000 frtot volt képes összegyűj-
teni. A pénzügyminiszter megígérte, hogy a
jótékony állami sorsjáték jövedelmének egy
részét odaadja az építendő muzeum alapja
javára. Ez azonban nem történt meg. Nagyvá-
don ezt úgy magyarázzák, hogy a segély meg
nem adása azt jelenti, hogy a kormány az
Ipolyi-kincseket Budapestre akarja vitetni. —
Ipolyi végrendelete ugyanis azt mondja, hogy
ha Nagyváradon a muzeum elhelyezésére nem
találkozik alkalmas hely, a gyűjtemény vagy
szétosztandó a hazai muzeumok között, vagy
Budapestre viendő. A nagyváradiak most újabb
mozgalmat indítottak meg, hogy a muzeumot
mégis fölépíthessék.

* **Mit rejt egy porszem?** Azokat,
a kik mikróbákkal foglalkoznak, érdekelni fog-
ják a következő adatok: Egy gramm porban
közép számmal 761.521.000 mikróba tetelez-
hető föl. A tiszta és kevésbé látogatott utcák-
ban egy gratum por csak mintegy tíz millió
mikróbát tartalmaz, azonban az élénkebb ut-
cákban számuk egy milliárdra tehető, sőt
piszkos utcákban öt milliárdra is rug. E szá-
mokról fogalmat alkothatunk magunknak, hogy
mily tömegtelen mindenféle fajtaú mikróbát
lehelünk be, midőn sétat teszünk poros ut-
czáinkon!

* **Népesedés.** Okt. hó 25-től okt. hó 31-ig született városunkban: I. Református törvényes 17 fiu, 15 leány, — törvénytelen 3 fiu, 4 leány, — együtt: 39. Halvaszületett 2 fiu, 1 leány, — együtt: 3. II. Evangélikus: 0. III. Róm. katolikus: törvényes 5 fiu, 2 leány, — törvénytelen 2 fiu, együtt: 9. — IV. Zsidó: törvényes 1 fiu, 1 leány, — együtt: 2. Elveszültek összes száma: 50, — melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (38), a szaporodás = 12.

* **Letartóztatott kivándorlók.**

Ujabb időben gyakran megtörtént, hogy a felvidéki kivándorlók Debreczen felé vették utjukat, azt híven, hogy így könnyebben kijutnak az oly sok csábos reménnyel kecségető Amerikába. Ma reggel is egy 19 tagból álló zemplényi karaván érkezett a központi indóházba, a karaván tagjai közt 3 nő volt. Mindannyian Amerika felé igyekeztek. A rendőrség azonban letartóztatta a karavánt, s illetőségi helyükre tolonczoltatta őket Amerika helyett.

* **Az időjárás.** A gazdaközönséget nagy aggodalom tölti el a kedvezőtlen időjárás miatt. A hónapok óta tartó szárazság, mely részint magát a vetést, részint a mag kikelését csaknem mindenütt hátráltatta, de sok helyen lehetetlené is tette, még mindig tart. A napokban az ország több vidékén volt ugyan eső, de sehol sem olyan mennyiségben, a mennyi kellene. Sőt még ott is, a hol szapora eső volt, jórészt elkészt már az, mert a hirtelen beállott hideg miatt a vetések, ha kikelnek is, nem tudnak olyan erőre kapni, megbokrosodni, hogy a tél viszonyosságait kiállhatnák. Szóval gazdáink aggodalma nagyon is jogosult, mert a jövő év termése nagyon gyengének ígérkezik.

* **Katonai szemle.** A közös hadseregbeli és honvéd tartalékos tisztek szemléje ma reggel ejtetett meg a városháza nagy tanácstermében. A szemlét Mayer alezredes vezette.

* **A tolvaj gyermekek.** Azon gyermekekből álló tolvaj-bandának, melyről már több ízben említett tettünk, 7-ik tagját is letartóztatta az I. s. ker. rendőrkapitányság.

* **Józtu bélyegek.** A postabélyegek ragasztéka ellen sok a panasz. Egyszer nem tapad, egyszer nagyon is ragadós, úgy, hogy az ujjához ragad az embernek. Most új postabélyegeket hoztak forgalomba, amelyeknek az a főtulajdonságuk, hogy — édesek. Jó volna, ha ezeket fentartanák a szerelmes levelek írására.

* **Halálozások.** Okt. hó 25-től okt. hó 31-ig meghaltak városunkban: Szentimrei Sándor, 6 hó., ref., veleszületett gyengeség. — Neuhauser Lajos, 6 é., kath. agylob. — Özv. Tóth Jánosné, 84 é., ref., aggkór. — Erdős Erzsébet, 2 hó., ref., bélhurut. — Sipos István, 76 é., ref., aggkór. — Sarkadi Mária, 17 é., ref., hagymáz. — Kandi Julianna, 2 é., ref., bélhurut. — Iratosi? ref., halvaszületett fiu. — Rásó János, 57 év., ref., gutaütés. — Széplaki Józsefné, 37 é., ref., tüdőgümőkór. — Nagy István, 6 hó., ref., bélhurut. — Özv. Jármí Józsefné, 33 é., ref., gutaütés. — Majinka Mária, 1 é., ref., bélhurut. — Özv. Erdei Mihályné, 89 é., ref., aggkór. — Molnár József, 5 hó., ref., bélhurut. — Sulczi Mária, 18 é., kath., hagymáz. — Varga Ferencz, 1 é., ref., bélhurut. — Gavallér Nándor, 9 hó., ref., bélhurut. — Molnár Mari, 6 hó., ref., bélhurut. — Molnár Jánosné, 33 é., ref., hagymáz. — Erdei Eszter, 9 é., ref., agylob. — Takaró Bálint, 21 é., ref., alkeplet. — Popper Géza, 2 év., zsidó, agylob. — Horváth Ilona, 8 nap., r. kath., göresök. — Kapitány Zsuzsanna, 17 é., ref., bélhurut. — Böszörményi? ref., halvaszületett fiu. — Özvegy Reszegi Andrasné, 55 é., ref., hashártyalob. — Péntek János, 51 é., ref., tüdőlob. — Kozma Mária, 10 hét., ref., bélhurut. — Lajos Teréz, 7 hét., ref., bélhurut. — Friedmann Józsefné, 63 é., zsidó, vérhas. — Volszki Mari, 7 hó., ref., agyhártyalob. — Fülöp Farkas, 31 éves, zsidó, szívburoklob. — Rác Eszter, 3 hó., r. kath., bélhurut. — Kuk Ilona, 4 é., g. kath., bélhurut. — Nagy János, 2 é., ref., torokgyík. — Csomós Julia, 3 hó., ref., bélhurut. Elhunytak összes száma: 38, — ezek között 21 öt éven alóli gyermek van, tehát az elhunytaknak nagyobb fele!

* **Kivitelképes czéhek figyelmébe.**

Az Ausztria-Magyarország kiviteli-kézi czimtárának kiadóhivatala a czimtár 1892 évi kiadmányára előfizetési felhívást bocsátott ki, 1 példányt 10 forintjával számítva. — Hirdetések a czimtár részére, ha csupán a czéget, helyet és az üzlet nemét tartalmazzák, ingyen vétetnek fel, különben soronként 50 kr. számítatik. Bővebb felvilágosítást a keresk. és iparkamara hivatalában (N. hatvan-utca 1445. sz.) nyerhetők. Debreczen 1891 október 30. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Fél az eskütől.** Nagy kópéság csillog ki a bozontos szemöldökei alól a bagariaczimás embernek, aki előtt az a másik gyámoltalan kinézésű atyafi, — jajveszékel keservesen.

— Hát van lelke magának azt mondani, hogy én magának tartozom? Hát elhiszi azt bíró ur, hogy én neki tartozom? Kap hol a vádló, — hol a bíró kezéhez a megrémült adós.

De megátalkodottan erősítgeti a nagy sunyi ember:

— Tartozik hát!

Pedig a Csányi Ádám esküdözök, — hogy ő nem adósa egy batkával se!

Jó, mártja a bíró tintába a tollát. Én fölveszem a jegyzőkönyvet, aztán átteszem az ügyet a vizsgálóbíróhoz. Hanem, — fordul azután a nagy kópéhez, ott aztán majd esküvel kell bizonyítani, hogy magának a Csányi tartozik!

De egyszerre legörnyeszti erre valami a hitelezőt.

— Tekintetes ur, én nem esküszöm. Inkább elismerem, hogy a Csányi már megfizette a tartozását. . . Egyszer esküdtem, de meg is fogadtam, — hogy többet sohasem esküszöm. . .

A bíró kíváncsi erre:

— Hát aztán mi volt az az eskü, ami kenddel megfogadtatta, hogy többet sohasem esküszik?

Lehajítja a fejét az elevenen talált ember: — A mit az oltárelőttem.

* **Az arczkép-album.** — melyet Rásó Gyula alispán ur 25 éves házassága emlékére Hajdávármegye tisztkara készítettett, pár napig látható a Telegdi-könyvkereskedés kirakataban.

* **Szedők veszedelme.** Chicagóban, mint tudvalevő, most van folyamatban a szedőgépek versenye. Az első hét véget ért s a versenyek eredményét közelebről közzéteszik. A második héten nyilvánosan fogják bemutatni a szedőgépeket, hogy a nagy közönség is megismerhesse azokat. Természetes, hogy az Egyesült-Államokból számos hírlaptulajdonos, szerkesztő és kiadó utazik majd Chicagóba, hogy az érdekes gép produkálásán jelen lehessen. — Toledóból írják, hogy Smith F. C. szedő egy mershali szedőgéppel 49,500 betűt szedett és korrigált egy nap alatt.

* **Padrongálás.** Az éjjel a főpostahivatal előtt két hirdetési pad lábait összetörte egy B. J. nevezetű egyén. A rendőrség azonban elfogta a padrongálót, s szigorúan megbüntette.

* **Bányatulajdonosok figyelmében.** A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas-és acélgégyár részére 30 tonna tükörnyersvasat, 40 t. magnessitglat, 60 t. folyópátot szükségel, mire vonatkozó pályázati hirdetmény az alóliért keresk. és iparkamara hivatalában (H. Hatvan utca 1445. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Debreczen 1891 október 30. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Hegedű játszásban** szerény feltelemek mellett oktatást ad egy e szakban kitűnő képességű ifju. Bővebbet e lap kiadóhivatala.

x **Löschner udvari tanácsos** a Mattoni-féle Giesshüblert különösen ajánlja: Ideges egyéneknek, gyermekeknek, lábadozóknak, terhes nőknek mint oly szert, mely a hányást csillapítja és egyuttal a utóbbiaknál az alhasi szervek működését elősegíti. Ajánlja továbbá egyáltalában mindazon betegségekben, melyek lényege tulságos savképződésen alapul és kiemeli, hogy éveken keresztül folytatott kísérletek alapján megállapítottnak tekinti, miszerint az említett viszonyok közt nincs jelesebb gyógyeszköz, mint a Mattoni-féle Giesshübler.

* **Carmen Sylva aphorismái.** A híres Adamné asszony által szerkesztett párisi «Revue nouvelle» egyidőben eszmetörédekeket közölt Erzsébet román királyné híres munkáiból, melyeket magyar fordításban itt alább közlünk. Érdekesek már csak azért is, mert láthatjuk belőlük, — miként gondolkozik egy koronás nő saját neméről, — s mert bepillantást engednek egy királynő lelkületébe. Hogy fején találják ez eszmetörédek a szöveget, bizonyítják eme szemelvények: A világius nő ritkán szokta beérni férjével. — A haragos asszony hasonló a fülemléhez, mely kányahangot ad. — A bukott nő a becsületben nem lát mást, mint tükröt, mely saját arczáinak redőit mutatja; szeretné mérgében összetörni. — A férfiak tanulmányozzák a nőket mint a légmérőt; de csak a következő nap időjárását tudhatják meg róla. — A nő erélyének gyakran nagyon erősnek kell lennie, hogy kettő számára is elég legyen. — A megbocsátás egyértelmű a közömbösséggel: a ki szeret, az nem bocsát meg. — Annak a férfinak a féltékenysége, kit szeretünk, hódolat; a saját férjünké sértés. — Csak egy boldogság van: a kötelesség; — csak egy vigasz: a munka; csak egy öröm: a szép. — Az ostoba előre tolakodik, hogy látsassék; az okosság hátra marad, hogy lásson. — Az ellenmondás élénkíti a társalgást; ezért oly unalmasak az udvarok. — Az élet művészet melyben nagyon sokszor csak diletain marad az ember: a mesteri polezot csak szívverünkkel vásárolhatjuk meg.

Kiadó kaszáló.

A Bánkon a (monostor-pályii utfélen) egy jó talaju **7 boglyás kaszáló kiadó.** Esetleg felébe is kivehető. Értekezhetni a tulajdonossal (Cser-utca 2322. sz. a.) 483. 1—3.

Imádságok.

Ismertem én egy kis koldus fiut,akit az édesanyja nagyfáradtsággal megtanított könyvből imádkozni.

Mire a gyermek megtanulta azt, éppen elmondhatta az anyja koporsója fölött A szegény asszony beteges, életgyötörte teremtés volt. Szinte látszott, hogy emészti a kórágyon a halál. Napról-napra halványabb tűz volt a szemében. Napról-napra kevesebb erő a hangjában. És napról-napra nagyobb ragaszkodás az élethez. Szeretett volna még tovább is élni. Élni abban a napsugártól elfeledett, homályos szobácskában, a sötét kétségbeesés fenekén. Úgy reszketett attól a gondolatától, hogy eljön az idő, mikor már neki nem fog fájni semmi. Csak hadd fájjon. Olyan jó az embernek, mig valamije fáj, nagyon, nagyon fáj! A fájdalom az édes, a megbecsülhetlen élet.

Meghalt. Az élet annál jobban gyűlöl bennünket, mennél jobban szeretjük.

Az anya halála után egyedül maradt a kis fiu az édes apjával.

Egy este sötét, marcsona arczu emberek jöttek az édes apához. A kis fiu úgy félt tőlük! Azok beszéltek az apának sokat, sokat. Hívták valahová. Az pedig nem akart rájuk hallgatni. Nem akart velük menni. De végre is engednie kellett. A kis fiu nem merete kérdezni: hová megy. Nem merete kérni, hogy maradjon itthon.

Azután csunya, haragos éjszaka következett. Az ég mennydörgéssel felelt az estharang szavára. Talán nem szállt elég imádság a harang szavára az égbe.

— Vajjon hol marad édes apa ilyen soká ebben az éjszakában? Szepegett a kis fiu egyedül. Reszkettek az összekulcsolt kezei, — inkább sirta, mint mondta az imádságot.

Hiszen imádságos könyve is volt! Édes anyja hagyta örökül reá, aki megtanította abból olvasni. Ugy szeretett volna imádkozni belőle: de oly sötét volt az éjszaka.

A villám fénye ragyogta be néha a szobát. Akkor kapott ki a fiu az imakönyvből egy-egy vigasztaló szót. A legnagyobb mennydörgés, a legvakítóbb villámlás között, érkezett haza, akit oly lelkendezve várt, és úgy örült megjöttének. Az apa nem felelt. Valami baj érthette, mert egész éjjel hánykódott ágyában, mint a láb-beteg.

Reggel a kis fia odament hozzá. Az apa megsimogatta a homlokát. A kicsi ijedten kiáltott föl:

— Apám, hisz a te kezéd véres. Véres lett tőle a homlokom!

Az apa kezétől véres lett a gyermeke homloka . . .

És az asztalon még ott feküdt a kopott imakönyv, amiből a gyermek apja visszatértért imádkozott.

A villám fénye mellett.

Vajjon az a villám mihez világított az apának?

*

Tudok én egy imádságot, amit egy élet hajnalán megkezdtek — és az élet alkonyán bevégeztek.

Az ima kezdete és vége közt tíz év fekszik.

Az imát egy fiatal leány kezdte és szakította félbe. És azután tíz év múlva ismét visszatért hozzá és — befejezte az imádságot.

Ott bolyongott a hidon, mely alatt sötétlen zokogott tova a folyam, mint a koporsó felé az élet.

Valakinek a zokogását hallotta benne. Valakiét, aki őt egyedül szerette, oltalmazta és el volt veszve, mikor magára hagyta.

Hiszen az elhalt anya magára hagyta volna lányát.

Az a baj, hogy egy percze sem maradt egyedül.

Az olyan teremtések, mint ő most, akik ugyszólván a gyönyörteljes életre, s az erkölcsi halálra vannak szánva: soha nincsenek elhagyatva. Hízogó ujjal nyulnak a szívek hurjaiba és olyan dalt csálnak ki belőle, amilyen nekik tetszik. Egy fiatal leány szíve olyan könnyen játszható hangszer!

Egy este egyedül maradt a leány. És még akkor is zengett a szíve — zengett egy sutogó, bővös dalt, melyet az imént kezdett meg rajta valaki.

A leány a multhoz menekült a jövő elől. Elkezdett imádkozni kis szobájában, a hol sötét volt, csak a Madonna-kép világított reá.

Elkezdte, de nem tudta azt az imát befejezni.

A multnál, a jövőnél erősebb volt a jelen. Az a dal, melytől a szíve, melytől az egész világ zengett körülötte.

Főlkelt — és futott — futott a Madonna elől. Nem kellett sokáig futnia. Mégis olyan messze jutott tőle.

Minderre olyan világosan emlékezett.

A többire nem akart emlékezni.

Most már nem hallotta azt a dalt. Most már csak a gyászoló folyam zugását hallotta.

Emlékezett, hogy addig jutott az imádságban:

. . . És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk ellenünk véteteknek . . .

Hátha nem is volt igaz, a mi ezután a félbeszakított ima után történt?

Hátha az Isten nem hallja meg, a mi az alatt a tíz év alatt ajkairól elröppent — a dalos, bűnös jókedvet, az erénygunyoló kacaját, csak az ima kezdetét és végét hallja?

— Folytattam akkor, befejezem ma!

A vadul nyargaló szél elkapta ajkairól

szíve előtörő könnyeit, az istent kereső szavakat:

— Ne vigy minket a kísértetbe — de szabadíts meg a gonosztól Amen. . .

És belevetette magát a folyóba.

SAS EDE.

Különfélék.

A békülő haragosok. Szép Kecsko Natália grófnő is követte felséges ura példáját és Párisban él. Jobban győzi a költséget, mint szegény Milán király, a ki szerencsésen végig pumpolta már egész Európát és most állítólag Spanyolországgal óhajt üzleti összeköttetésbe lépni. Párisban bizonyos körök azon vannak, hogy az elvált házastársakat ismét kibékítsék s így segítve volna mindkettőjükön. Milán busás zsebpénzhez jutna, mert Natália évi jövedelme 1,200,000 frankra rug, és Kecsko grófnő ismét magához illő „partit” csinálna, mert végre is — szerb exkirály csak egy van a világon. Uj ösmeretséget sem kellene kötniök, mert — ösmerik már egymást s így tán tartós boldogságra volna kilátásuk. De óhajtása ez Sándor szerb királynak is, a kire nézve kelemetlen édes anyja mostani állapota és édes ura atyja folytonos pillanatnyi pénzszavara. A „Times” párisi levelezője úgy tudja, hogy a kibékülést jó szemmel neznék az európai hatalmak is.

Simor és Vaszary. A benczéseknek Esztergomban tudvalevőleg főgimnáziumok van. A professzor urak szeretik a testedző mulatságokat s a sportneményágát. Az is megesik, hogy vadászatra kimennek s ilyenkor vadászruhát öltenek magukra, mert bizony a reverenda nem a legalkalmasabb öltöny arra, hogy csalitos helyen járjon s árkokat ugorjék át benne az ember. Rendszerint a primási palota előtt mentek el és Simor nagyon megütközött ezen a szerinte paphoz nem illő viselkedésen. Jelentést is tétetett erről a pannonhalmi főpapnak, a ki azonban nem tiltotta el az esztergomi professzorok ártatlan mulatozásait. Simor hercegprimás e miatt igen bosszankodott s nem egyszer szólt bizalmas emberei előtt neheztelőleg a benczésekről. — Mikor Kruesz halála után Vaszary Kolost ültették a pannonhalmi főpáti székebe, az új főpát első kötelességének ismerte, hogy tisztelegjen Magyarország hercegprimásánál. El is ment Esztergomba s tisztelegget a primásnál, a ki azonban a főpátot igen hidegen fogadta. Sőt még ebédre is elfelejtette meghívni. Ezzel akarta kifejezni a benczések iránt táplált haragját. A főpát, a ki erre a legkevésbé sem volt elkészülve, a benczéseknel azt hagyta hátra, hogy az nap nem jön haza ebédre. S nem akarván önmagát dezavualni, sem felizgatott kedélyállapotában rendtársai közé menni, az audencia napján az esztergomi Fürdő-fogadóban ebédelt. Simor bizonyára nem sejtette, hogy a mellőzött főpát az ő közvetlen utódként fog bevonulni az esztergomi primási palotába.

Hentzi sirja. Csorba esett volna a hősök iránt érzett köteles kegyeleten, ha Hentzi György tábornoknak, Pest bombázatójának sirja megkoszorozatlan marad halottak napján. A kinek aggódva dobban meg a szíve, mikor Hentzi sirjáról van szó és halottak napjáról, az csak csillapítsa hevét, fölösleges aggódní és megijedni — a közös hadsereg kegyelete virasztott, nem szunnyadtjel, Hentzi György sirja nem maradt megkoszorozatlan. Babérlevelekből és fehér kaméliákból van fonva, széles, arany-szegélyű selyemszalag fogja össze. Gyertyák és lampionok égtek a gondosan tartott siron s nehogy az elvakult sovénység kárt tegyen a pompás díszítésekben, katoná őrizte a sirt egész napon és egész estén át. A koszorut a 2. műszaki ezred tisztikara tétette a sirra s egy díszbe öltözött főhadnagy helyezte el.

A torok pénzbányája.

Nagyon sok magyar embernek a toroka a pénzének sirtódre: odatemeti belé vagyonát. A svábfajta népségnek, mint minő a német, talján, az anglus, a toroka igen gyakran egy-egy valódi pénzbánya.

Patti Adelina, a világ leghiresebb énekesnője, ki Budapesten is midőn énekelt, 600

frtot kapott egy föllépésért, 200 föllépést számítva egy esztendőre, 1,200,000 forintocská ütheti kacsóit a nagy primadonnának. De kapott Patti hajdan külömb summákat is egy-egy estéjeért. Így Chikágóban 1882-ben kapott egyetlen hangversenyért 20,000 frtot. — Ez amerikai körutazása alkalmával átlag 12,000 frtot kapott esténként.

Az énekesek már rég idők óta tudják hangjuk kincsese bányáját uzsora kamatokra kiadni. Gabrielli Katterina (1730—1796), a mult század Pattiája 20,000 rubel évi bért (akkoriban még hallatlan összeget) kívánt II. Katalin orosz czárnőtől, a mikor ez őt a pétervári operához meghívta. »Hisz ez öszszegert én két tábornagyot tarthatnék!« kiáltott fel a czárnő. »Igen felség — viszonzá az énekesnő — de tessék akkor azokkal énekelteni magának.«

Ugyanilyest mondott Perotti is, a hires tenorista Beniczky intendánsnak, a mikor az akkép nyilatkozott, »hogy Tisza Kálmán miniszterelnök sem kerül annyiba az országának, mint Ön!«

»Az igaz — viszonzá Perotti — de én több élvezetet is szerzek a publikumnak, mint Tisza Kálmán.«

Catalani énekesnő I. Napoleon előtt egyetlen egyszer énekelt és a nagy császár 12,000 frank évi járadékot utalványozott ki számára egész életére. Tudja a jó Ég, hogy minő élvezetei voltak Napoleonnak az énekesnőnél egyetlen alkalommal, hogy ilyen penziót adott neki érte. Csak nem találta a világhíres szépségű fiatal asszonyt olyannak, hogy már penzióba kell tenni.

De az énekesnők nagy jövedelmük mellett mindig híresek voltak »smuczigságukról.« Nincsen olyan öreg ember, aki vissza tudná rá emlékezni, hogy Patti valaha jótékony célra énekelt volna. Ugyanilyen zsugori volt Wiltné is, aki azonban a mult évben egy igen nagy summát adott egyszerre jótékony célra. Csakhogy ez a szokatlan jótékonyosság olyannyira meglepő volt, hogy Wiltnét örültek mondták érte és rokonai orvosi megfigyelés alá akarták helyeztetni.

Lind Jenny, a svéd csalogány 1850-ben egy amerikai körutja alatt egyetlen évben 7 millió forintot énekelt össze.

Ezek az énekesek körutjaikban szeretnek királyokként utazni. Mazini olasz tenorista 1887-ben Dél-Amerikában körutazott s kíséretében vitt magával egy orvost, egy titkárt, egy pénztárnokot, nyolcz szolgát, két futárt, kik előtte jártak a városokban, számára kényelmet előre berendezni. Természetes, hogy ez telt abból a félmillióból, melyet körutjáért kapott.

Európában ma nem fizetnek úgy, mint Amerikában, de azért itt sem kell éhezni a szegény énekes népségnek. Budapesten is kapott Turolla 28,000 frtot egy évre. Perotti meg 18,000 frtot, Ney 16,000 frtot. — A mi operánkban a középszerű énekesnők is kapnak 6000 frtot. Holott a nemzeti színházban Jászai Mari, Nagy Imre, Vizváry, Ujházi, Náday is csak 6000 frt évi honoráriumot huznak.

Mert ők csak magyar színészek, amazoknak pedig széles e világon a hazájuk.

CSARNOK.

A katona.

— Orosz elbeszélés. —

Fordította: Ifj. Móricz Pál.

Már két hónap óta igen izgatott hangulatban volt Artemii Sawatjeff, az n**i gyalogezred egyik katonája.

Minden reggel, mikor felebredett, első teendője volt, hogy a fejkancsa alól egy kis táskát, melyben cigarettát, egy darab irónt és számokkal beirt papir darabocskát őrzött, huzott elő. Bizonyos önelégültséggel tekintett a papir darabra, melyen minden alkalomkor keresztül huzott egy számot, majd azt párnája alá ismét visszadugva, félhangosan mormogta: »Istennek hála, egy nappal ismét kevesebb.«

Sawatjeff szabad idejét leginkább az ágyban heverte el és úgy gondolkodott.

— Csodálatos — gondolta. Ez a hat év oly hamar eltelt, mintha hat nap lett volna. Míg szolgáltam, ugyan lassan telt az idő, de most úgy érzem, mintha csak tegnap léptem volna be.

Sawatjeff még élénken emlékezett arra az időre, a mikor az ezredhez került. A kezdet nagyon keserves volt. Még most is fülében csengett ama altiszt durván recsegő hangja, a ki a nagy, hideg, penészes kaszárnyában az első katonai oktatásban részesítette. Most maga is csodálkozott saját ügyetlensége felett.

— Különös — szövé tovább gondolatfonalát — mily gyámoltalanul mozgottunk le és fel a nagy kaszárnya udvarán. Mint folyt az izzadság arczainkról, mikor úgy ugrattak bennünket, mintha nem is emberek, hanem csak fabábuk lettünk volna.

Majd képzelete visszazállott a szülő faluba, szíve örömtől dobogott. Hat hosszú évig lépkedett a dob ütemei után, megtanulta a fegyverfogást és a szolgálat minden egyes apró részleteit, de azért mindig az a jó, békés és szelíd ficzko maradt, a kinek más vágya nincsen, mint hogy atyjához és anyjához visszatérhessen. Minden kívánsága az volt, hogy a katonai egyenruhát mielőbb felcserélhesse a maga, saját paraszt dolmányával és hogy a mezőn dolgozhassék.

A hat év alatt Sawatjeffnek sok kísértést kellett kiállania, mert sokszor közel volt ahhoz, hogy megszökik, de mindig győzött az értelem a szenvedély felett. Nem mint bűnös, nem mint szökevény, ki kerüli a nap fénylő világát, hanem becsülettel megrakodva akart a szülei házába visszatérni. Hazatértevel örömet, nem pedig fájdalmat akart atyjának szerezni.

Nap, nap után, hónap, hónap után és év, év után lassanként ugyan, de mégis eltelt.

Még csak két kis hónap és aztán ott-hón van.

A papír lap felső részére fel is írta: „Október, November, Deczember”, ez alá a hét napjait és ezek mellé a dátumot. Neve napjával, október 20-án kezdődött a jegyzet és már Deczember 20-án szolgálati ideje ki volt töltve, akkor el is eresztették. Minden reggel áthuzta az elmúlt napot és minél inkább szaporodtak a lapon a kitörölt számok, szíve annál hevesebben, annál nagyobb örömmel dobogott.

Az atya is írt egy levelet, mely még csak növelte nyugtalanságát. A megszokott bevezetés és üdvözlések felsorolása után, az egész falu üdvözölte Sawatjeffet. Befejezésképpen a következőket írta atyja:

Végre könnyek között kérlek kedves fiam, gyere haza, mihelyt csak lehetséges, mert mi türelmetlenül várunk tégedet. Menyasszonyt is néztünk ki már számodra. Emlékezhetsz jól Malanjára, Arine nénéd leányára. Most igen jó dolguk van. Nagybátyja, ki Péterváron urasági kocsis, sok pénzt küld nekik, úgy, hogy már egy új kunyhót is építettek. Anyád már beszélt is a dolog felől Arine nénéddel. Malanját pedig, mint hiszem, te magad is kedveled.

Mikor Sawatjeff végig olvasta a levelet, sokáig gondolkodott. Képzeletében megjelent előtte a fekete szemű, eleven Malanja, gyermekkori játszótársnője. Mikor a katonasághoz került, Malanja még csak 16 éves lehetett, úgy, hogy ma 22 évet számolhatott.

— Már ugyan helyre lehet — gondolta magában a jó Artemii.

Szerelmes sohasem volt Malanjába, egész 6 év alatt alig gondolt rá. Mióta azonban atya levelét megkapta, folyton a leány képe lebegett szemei előtt és egy hét lefolyta után erősen meg volt győződve, hogy szereti, sőt mindig szerette. Gyönyörrel álmódzott arról, hogy mint fog fiatal, csinos nejeckéjével mindent elrendezni.

Sawatjeff sem a kaszárnyában, sem a kaszárnyán kívül nem igen barátkozott senkivel. Nem volt semmiféle kedve sem a városi élethez és semmi feltétel alatt sem határozta volna el magát arra, hogy bent maradjon a városban. Szolgálat utolsó évében ismerkedett meg Sidorovitsch-el, vagy mint általánosan nevezték Sidoritsch-al, a keresztelő szent Já-

nos templom sekrestyésével, kivel egyszer a véletlen hozta össze.

A jó Sidoritsch javíthatlan boriszak volt, és hogy állását még ezideig el nem veszítette, azt egyedül Paisü atyának, a templom pópójának köszönhetette. Paisü igen jószívű ember volt és sajnálta volna az egyházi családját a nyomorba taszítani. Nem mult el egyetlen egy vasárnap vagy ünnepnap sem a nélkül, hogy a holt részeg Sidoritsch-ot este ne valamelyik árokból kellett volna kihuzni.

A legújabb időben — estendet — rendszeren abba a fűvel benőtt árokba feküdt bele, mely a templomot a kaszárnyától elválasztotta.

Egy napon Sawatjeff, a mint az árok mellett ment, sóhajokat és nyögéseket hallott. Közeledett az árokhoz, látta, hogy valami emberi alak fekszik ott. A lábak feljebb voltak mint a fej és az arc a homokba volt beásva. A könyörülő Sawatjeff kihuzta a sekrestyést a gödörből és hazavonszolta.

A kunyhóból egy még fiatalnak mondható, legfeljebb 30 éves nő lépett eléjük. E sáppadt arcú nő arcvonásai szépek voltak, hanem nagy nyomoruságot lehetett halvány, megsoványodott arczáról leolvasni.

Az anya mellett egy 7 éves, szöszeke, kékszemű kis lányka állott, az arca ennek is halvány és beteges színű. A kicsi félénken kapaszkodott anyja kötényébe.

A nő Anissa, Sidoritsch-nak a felesége, a kékszemű kis Olga pedig a leánya volt.

Már ismét részeg vagy? — szólott a nő szemrehányó hangon urához. Megint a jó emberek huztak ki az árokból?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A fillokszéra ellen.

Az országos fillokszéra-bizottság Bethlen András gróf földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt gyűlést tartott, melynek első tárgya az volt, hogy megengedhető-e a blachrotra való tekintettel szőlőveszőnek Franciaországból való behozatala. Az állandó bizottság azt javasolja, hogy kellő preventív intézkedések mellett, Franciaország oly vidékeiről, a hol a blachrot még nem lépett fel, szabad legyen sima veszőt behozni. Az ülés e javaslatot hosszabb vita után el is fogadta. Elfogadták azt a javaslatot is, hogy e veszők forgalmát lehetőleg könnyíteni kell. A napirend harmadik pontja az volt, hogy mivel a szőlők felújítása mind- eddig csak egyes birtokosok által s csak lassan halad előre s a tapasztalat azt mutatja, hogy a védekezési szövetkezetek nem igen vezetnek eddig eredményre, az eddigi intézkedéseken kívül minő további intézkedések szükségesek. Az állandó bizottság terve szerint helyesebb volna, hogy ily szövetkezetek helyett a miniszterium védekező egyesületeket létesítsen. Ezt is elfogadták. A napirend negyedik pontja: Szükséges-e a peronospora elleni általános védekezés kötelezővé tétele? Az állandó bizottság többsége törvényhozási intézkedéseket javasolt, de az orsz. fillokszéra-bizottság elegendőnek tartja a törvényhatósági intézkedést s az elnök ily értelemben mondta ki a határozatot.

A cserepes növények gondozása.

Ha a cserepes növények igen napos helyen, pl. délnek nyíló ablakokban, terráson stb. állnak: a gyökereknek nap felé eső része csakhamar szenvedni kezd a forróságtól s ennek következtében a legszebb növények is elpusztulhatnak. E bajon úgy segíthetünk, ha a cserepet nagyobb cserepbe állítjuk és a cserepközt mohával kitöltve, ezt nedvesen tartjuk. A nedves moha, illetőleg tőzegföld, fűrészpor stb. a napos oldalra fekvő gyökérszövetet is megoltalmazzák a forróság hatásától.

Budapesti gabonatözsde. November

3-án. Buza tavaszra 11'23 pénz 11'24 áru, őszre —— pénz, —— áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 6'13 pénz, 6'14 áru. Zab tavaszra 6'57 pénz, 6'59 áru, őszre —— pénz, —— áru. — Káposztarepce aug. — szept. 14.60 pénz, 14.85 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 2.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgron felüli sulyban) 43.—44.—. 2) Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. sulyban) 42.—43.—. 3) Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) —.—46.—. 4) Fialat közép (páronkint 251—320 klgr, sulyban 46.—47.—. 5) Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 45.—46.—. II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 43.—44.—. 7) Közép (páronkint 220—280 klgr, sulyban) 42.—43.—. 8) Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.—45.—. III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban, 44.—45.—. 10) Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 43.—44.—. 11) Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.—44.—. Sertés létszám: novem. 29 napján volt készlet 131,572 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés —.— —.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2923 drb.

A balatoni halászat — mint a Balaton mellékéről írják — a szünet után javában folyik kisebb-nagyobb szerencsével; apró halat, sőt süllőt is szép mennyiségben fognak, de a fogás bizony ma is csak ritkaság, s ha fognak pár darabot, már ott lesik a parton s azonnal viszik vasuton Bécsbe, sőt meszszebbre is. A fogás kilója ma is 1 frt — 1 frt 20 kr.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
Kasan, Flanell, Moldon,
Legújabb ruhadiszek,
FEKETE DIVATKELMÉK,
színes és fekete selymek,
Mosó velezek,
TÉLI HIMALAYA KENDŐK,
selyem- és haraszt-kendők,
Gyermek tricót-öltönyök,
Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,
Ujjasok és nadrágok,
Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,
Takarók és lópokrócokban.

401 52

SZÖNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

477. 9

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

Legnagyobb raktár

valódi vásznakban,

DAMASZT, ASZTAL-
ÉS

kávés-készletekben.

475.

8.

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél

DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség
becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmék

dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan beren-
deztet divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakkép-
zett erők által izlésteljesen és jutányosan
állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

479 nagy raktárunk — 3

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

148.

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT

GYÁRTMÁNYAINAK

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott
általános magyar malom-gyűlésen megállapított
s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási,
fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó
egyezmények szerint.

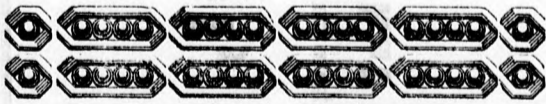
Itt helyben, kötelezettség nélkül.

246

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	18.20
B. Szinte » aprószemű	17.60
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt kivonat.	17.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	16.80
3. Zsemlye liszt	16.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	16.—
5. Közép kenyér liszt	15.60
6. Kenyér liszt	14.60
7. Barna kenyér liszt zsákonként á 70 klg.	12.60
8. Takarmány liszt	8.20
11. Finom korpa zsákonként á 50 klg.	4.80
12. Durva korpa	4.40

Debreczen, 1891. október 4.

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB 403 5

KUHINKA ISTVÁN K.

üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási-cikkek raktára

DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszol-
gálat és gyári árak
mellett az őszi és téli
idényre ujonnan érke-
zett és nagyválaszték-
kal berendezettDITMÁR-
ÉSBrünnert-féle
a legjobbnak elősmert
gyártmányuSZALON-, FÜGGÖ-
ÉSASZTALI
petroleum lámpáits minden hozzátartozó
cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre.

képes árjegyzékek kívánatra bérmentve

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövettintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150
centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

480 1

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindenemü nyomtatványokat u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászsjelentések, bali- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZENI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomattik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —
Hirdetések a **Debrecezen** cz. lapban a legjutányosabb áraton közölhetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.